

УВОД

На сахрану Амадеа Модилјанија (1884-1920) одржаној на гробљу Pere Lachaise су дошли многобројни угледни становници Париза, укључујући и Пабла Пикаса који је био само један од стотине других који су у редовима чекали да одају последњу пошту великом уметнику. Цена Модилјанијевих дела преко ноћи вишеструко је порасла. Колекционари су се чак и док је сахрана трајала утркивали ко ће више да плати за његове цртеже, скице. А полицајац, исти онај који је више пута приводио Модилјанија због пијанства, сада је правио ред међу његовим поштоваоцима који су чинили дугу погребну поворку. Пикасо је у једном тренутку, без ироније, изговорио: "Зар не видите? Сад су га осветили."

⋮

Нису само необичан живот и рад начинили овакав спектакл на његовом превременом крају. Приче о Модилјанијевим везама са женама, дрогом и алкохолом испреплетене са причама које су се јавиле након његове смрти чине да се мит и стварност о његовом животу тешко могу раздвојити.

Док су његови савременици кроз своју

уметност тражили будућност, Амадео је остао веран садашности, правећи портрете својих савременика, пријатеља и љубавница ироничним тоном. А вратови, издужени попут оних у лабуда карактеристични су за сва његова дела.

ИТАЛИЈА

Амадео Клементе Модилјани рођен је у Ливорну, као четврто дете у породици Јевреја сефарда. У тренутку када се рађао, у породичну кућу су упали утеривачи дугова који су који су дошли да заплене имовину породице јер је посао који су годинама водили пропао. Али, према једном старом јеврејском закону, све што се налази на

кревету породиље не може бити одузето. Тако је породица спасила најдрагоценије ствари стављајући их на кревет Модичеве мајке у тренутку док је она на свет доносила будућег уметника.

Његова мајка често је говорила да је карактер њеног сина толико несталан да она не може са сигурношћу да каже шта мисли о њему. Рекла је и да се он понаша као размажено дете али да му интелигенција не недостаје. Предосетила је и да

ће он можда бити уметник и подржавала га је у томе. Амадео је као дете имао веома близак однос са мајком, која га је често водила на путовања како би се опоравио пошто је био болешљив. У једном тренутку када је имао грозницу, изразио је жељу да види фирентинску палату *Пити* и *Уфризи* , јер је музеј у Ливорну, његовом родном месту, био скромне садржине а мали Амадео је желео да се упозна са великим уметничким делима. Мајка,

чувши његову жељу, не само да га је лично повела на пут по Италији, већ га је и уписала у школу код највећег уметника у Ливорну, Микелеа. Ту се видело да се од њега може доста очекивати на уметничком пољу. Своје образовање стиче и у Венецији, на *Институту лепих уметности*, али ту се упознаје са хашишом, пороком који ће га одвести у смрт, и са улицама града на којима је проводио доста времена.

МОНМАРТР

Париз раних година двадесетог века био је стециште уметника, престоница уметничког света. 1906. Модилњани се настањује у овај град, и то на Монмартру, а суседи су му били Pablo Picasso, Juan Gris, и писац Max J
а

сов, који су међусобно сарађивали и стварали модернизам. Несумњиво највећи утицај на Модилњанија имао је Paul Cezanne , чија га је изложба у Salon des Indépendants дубоко погодила и утицала на његове скулптуре. Рана дела Модилњанија била су скулпторска, и по томе је

био препознатљив.

Мајка, када му је слала писма, ословљавала га је са: Амадео Модилјани, скулптор. А најпознатије дело из овог периода његовог стваралаштва је "Глава", која је ушла у посед музеја Викторије и Алберта у Лондону.

1907. Модилјани среће младог париског

доктора
Paul Alexandre
, који постаје његов
најбољи пријатељ,
покровитељ и дуго
времена једини
колекционар његових
дела. 1914. Амадео се
одриче скулпторског
рада, због свог слабог
здравља, јер сметале с
му честице прашине

које су остајале после
класања камена.

МОНПАРНАС

Ако је Париз центар
уметничког света,

Монпаранс је његов
епицентар.

У згради где је
Модилњани имао
атеље, живела је
руска песникиња
Ана Ахматова.

Премда удата,
имала је
једногодишњу везу
са Модијем. Често
је заједно са њим
ишла у Лувр,
обилазећи део са
египатском
уметношћу која га
је инспирисала за

његове портрете.
За време њихове
везе Амадео је
цртао цртеже
инспирисане
њеним телом.
Сачувано је само
неколико оваквих
цртежа.

Широм Париза,
Модилјани је био
познат као велики
заводник и
љубитељ жена.
Сам је себе
називао "Моди",
што значи
"проклет", а у

породици су га
звали "Дедо".
Сликао је
искључиво
портрете својих
савременика:
Пикаса, Сотина,
Ривере. Очи није
сликао, а није

марио ни за
тренутна осећања
оног кога слика. У
њима је
пропознавао само
карактер и тако их
је сликао.

ЖАНА

У лето, 1916.,
упознаје Жану,
студенткињу
уметности. Иако
из различитих
калсних слојева,
и њеној
аристократској

породици која се
противила
њиховој вези,
они су се
заволели и
Жана постаје
његова муза.

Прву
самосталну
изложбу имао је
у децембру
наредне
године, али
шеф полиције,
запрепашћен

ГОЛОТИЊОМ на
Модијевим
сликама,
затвара
изложбу која је
уједно била и
његова једина и
последња. Неко

време живи у
Ници, са Жаном
која 1919., рађа
ћерку. Своје
радове продаје
туристима али
ни једна слика
није продата за

већу количину
новца.

Након што се
вратио у
Париз, купује

стан за себе,
Жану и бебу.
Наставља да
слика, али
здравље му је
све слабије.
1920. његови
суседи упадају

у стан, након
што га нису
видели
неколико дана,
и проналазе
Жану у
деветом
месецу

трудноће како
брине о Модију
на самртничкој
постељи. Умро
је 24. Јануара
1920. Жана је
прешла у
родитељску

кућу, али се
пар дана
касније бацила
са прозора и
убила себе и
нерођено дете.
Тек 1930.
Њено тело је

пребачено у
исту гробницу
где је почивао
и Моди.

Амадео је умро
изузетно
сиромашан.
Имао је само

једну изложбу,
а своје слике је
мењао за
храну
ресторанима.
До данас је
написано
девет романа,

драма,
документарни
и три играна
филма о
ЊЕГОВОМ
ЖИВОТУ.